

Leszek Zinkow

<http://orcid.org/0000-0003-0681-7428>

Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN

leszekzi@interia.pl

DOI: 10.35765/pk.2021.3302.01

Od Redakcji

Okładkowy tytuł nowego numeru „Perspektyw Kultury” jest prosty i zarazem bardzo pojemny, a Autorki i Autorzy udowadniają, że klucz tych trzech słów może odnosić nas do niezwykle interesujących, a nawet niekiedy intrygujących obszarów badań.

Piotr Wróbel, mediewista z Uniwersytetu Jagiellońskiego, analizuje XV-wieczny traktat papieskiego doradcy, Teodora Spandounesa, który zaskakująco trafnie i krytycznie objaśniał awans Turków osmańskich ku potężnemu, zagrażającemu Europie imperium, w aspekcie organizacji sultańskiego dworu, kompetencji urzędników, organizacji wojska, ale i codziennego życia osmańskich elit. Kolejny artykuł – Joanny Niewiarowskiej (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) – to ciekawy przyczynek do dziejów propagandy okresu I wojny światowej w kontekście aktywności polskich pisarzy i krytyków literackich na rzecz niepodległości. Karol Litawa z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II bada natomiast jedną z najważniejszych ksiąg liturgicznych wydanych na ziemiach polskich po Soborze Trydenckim, wzorowaną na *Rituale Romanum*, nie tylko regulującą obrzędy, lecz także zawierającą precyzyjne wskazania dla kapłanów w sprawowaniu liturgii sakramentów. Dmitriy Panto (Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku) i Viktor Bilotas (Vytautas Magnus University) proponują krytyczną, komentowaną edycję bardzo ciekawego oraz ważnego etnograficznie tekstu księdza Leona Czudowskiego o parafii omskiej (zachodnia Syberia) i jej mieszkańcach. I jeszcze dwa artykuły medioznawcze: Moniki Białek z Uniwersytetu Gdańskiego, analitycznie zestawiający formy słuchowiska dokumentalnego i reportażu artystycznego, oraz – nadzwyczaj intrygujący – Tomasza Podlewskiego (UPJP II) o medialnych sposobach prezentowania momentu śmierci. Ostatni tekst w dziale autorstwa Bogusławy Bodzioch-Bryły (Akademia Ignatianum) ukazuje specyfikę literatury pod wpływem przemian konwergencyjnych, skutkującą pojawieniem się osobnego nurtu literackiego – e-literatury (e-poezji).

Stały dział „Perspektyw Kultury” – *Zarządzanie międzykulturowe / Cross-cultural Management* zawiera tekst tandemu autorek: Eva Ambrozová (Newton College) i Agnieszka Knap-Stefaniuk (Akademia Ignatianum),

które piszą o myśleniu krytycznym jako podstawowej kompetencji liderów XXI w.

W dziale *Varia* proponujemy cztery publikacje. Otwiera go Łukasz Burkiewicz (Akademia Ignatianum), przybliżając fragmenty relacji z podróży do Ziemi Świętej odbytej w latach 723–727 przez angielskiego mnicha Willibalda, dotyczące specyfiki relacji politycznych, społecznych i kulturowych na Cyprze VII–IX wieków, zwłaszcza pomiędzy muzułmanami (Arabami) a chrześcijanami (Cypryjczykami i Bizantyńczykami). Dalej, nie wychodząc z kregu cypryjskiego – Nicholas Coureas (Cyprus Research Centre in Nicosia) skupia uwagę na problematyce osadnictwa na tej wyspie pod władzą Lusignanów po podboju łacińskim, w świetle relacji kronikarskich XIII–XVI wieków. Przemysław Załuska (Akademia Ignatianum w Krakowie) nakreśla sylwetkę i dzieło niemieckiego ekonomisty i jezuita, Heinricha Pescha, który opracował w początkach XX w. oparty na idei solidaryzmu „społeczny system pracy”, mocno włączający pryncypia chrześcijaństwa w życie społeczne i gospodarcze, a Justyna Łukaszewska-Haberkowa (także Akademia Ignatianum) analizuje problematykę ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (Konwencja UNESCO z 2003 r.) na ciekawym przykładzie tradycji tzw. krakowskiej koronki klockowej.

Numer dopełnia recenzja Piotra Franciszka Piaska (Uniwersytet Łódzki) – *Realizm kapitalistyczny, czyli raz jeszcze o końcu historii*, omawiająca książkę Marka Fishera, jedną z najlepszych i najbardziej przekonujących diagnoz współczesnego kapitalizmu.

Zyczymy pozytywnej naukowo, a zarazem przyjemnej lektury.

Leszek Zinkow – jego zainteresowania naukowo-badawcze obejmują zagadnienia kulturowych studiów porównawczych, zwłaszcza recepcję dziedzictwa starożytnego Wschodu (głównie Egiptu: narracji historyczno-mitologicznych, symboliki). Zajmuje się także podróżopisarstwem z destynacją orientalną (edycje tekstów), dziejami muzeów i kolekcjonerstwa, ponadto – historią kultury współczesnej, historią oraz praktyką mediów, społeczną historią nauki, problematyką transferów i innowacji kulturowych. W 2016 r. otrzymał na Uniwersytecie Śląskim stopień doktora habilitowanego. Członek International Association of Egyptologists (Moguncja), Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego oraz Komisji Filologii Klasycznej Polskiej Akademii Umiejętności (Kraków). Zastępca redaktora naczelnego „Perspektyw Kultury”, w latach 2013–2016 redaktor naczelny.